

5.7. Հիդրոոդերևութաբանական պայմանները Հայաստանում

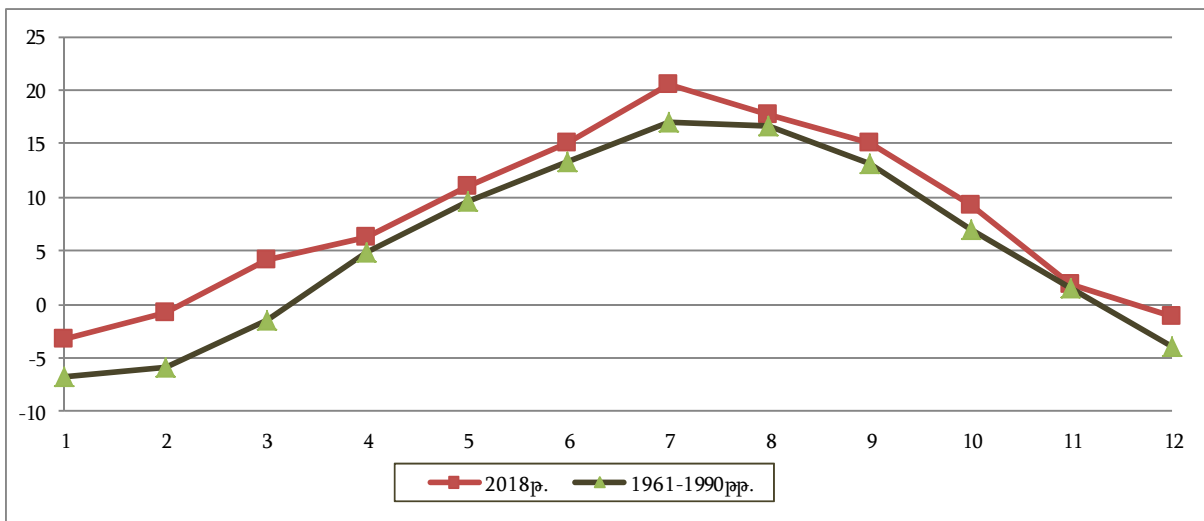
5.7.1. 2018 թվականին դիտված հիդրոոդերևութաբանական պայմանների համառոտ բնութագիրը: Ըստ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մթնոլորտային երևույթների վրա ակտիվ ներգործության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի տրամադրած տեղեկատվության, 2018թ. հիդրոոդերևութաբանական պայմանները ՀՀ-ում ունեցել են հետևյալ տեսքը՝

2018թ. ՀՀ-ում ամսական և տարեկան միջին ջերմաստիճանների և տեղումների քանակների արժեքները և դրանց շեղումները 1961-1990թթ. նորմայից¹

	Միջին ջերմաստիճանը, °C	Միջին ջերմաստիճանի 1961-1990թթ. նորման, °C	Միջին ջերմաստիճանի շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, °C	Տեղումների քանակը, մմ	Տեղումների 1961-1990թթ. նորման, մմ	Տեղումների քանակի շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, մմ
Հունվար	-3.3	-6.8	3.5	35.6	35	0.6
Փետրվար	-0.7	-5.8	5.1	27.1	41	-13.9
Մարտ	4.2	-1.4	5.6	62.3	52	10.3
Ապրիլ	6.2	4.9	1.3	43.2	71	-27.8
Մայիս	11.1	9.6	1.5	108.1	88	20.1
Հունիս	15.1	13.4	1.7	79.9	71	8.9
Հուլիս	20.5	17.1	3.4	37.3	44	-6.7
Օգոստոս	17.7	16.7	1.0	38.1	33	5.1
Սեպտեմբեր	15.1	13.2	1.9	22.2	28	-5.8
Հոկտեմբեր	9.2	7.0	2.2	46.0	50	-4.0
Նոյեմբեր	1.9	1.5	0.4	43.5	41	2.5
Դեկտեմբեր	-1.2	-3.9	2.7	62.9	38	24.9
Միջին տարեկան	8.0	5.5	2.5	606.3	592	14.3

Օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը ՀՀ-ում, 2018թ.

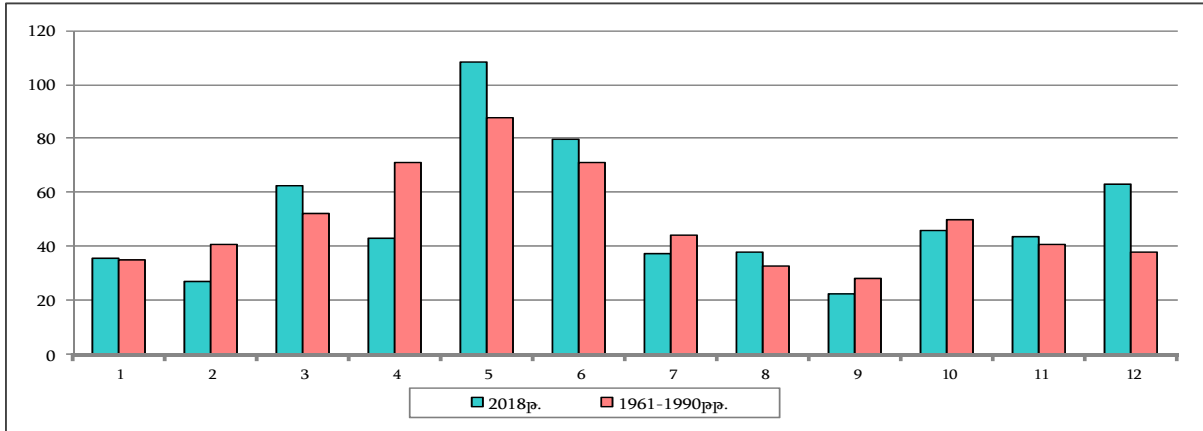
°C

¹ 1961-1990թթ. Համաշխարհային օդերևութաբանական կազմակերպության (ՀՕԿ) կողմից ընդունված ստանդարտ ժամանակահատվածն է, որի միջին արժեքն ընդունվել է որպես նորմա:

Տեղումների միջին ամսական քանակը ՀՀ-ում, 2018թ.

մմ

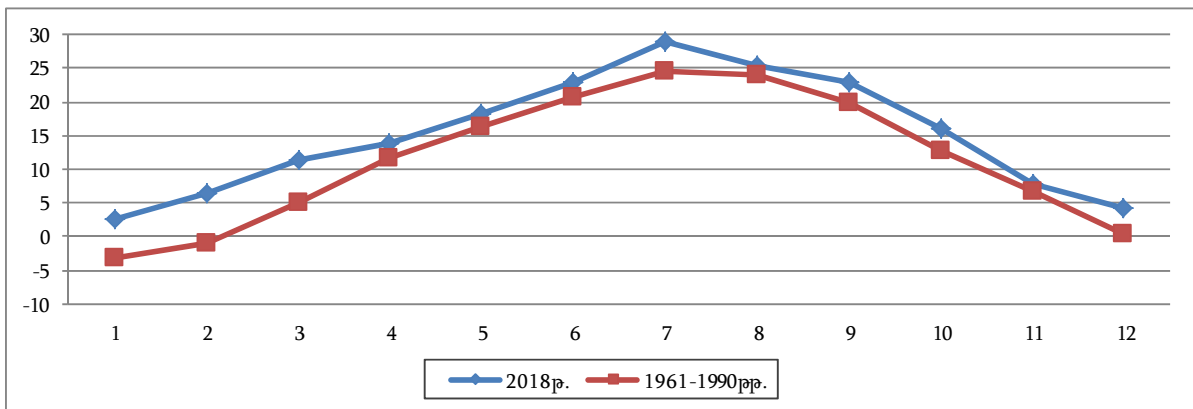

2018թ. ք.Երևանում ամսական և տարեկան միջին ջերմաստիճանների և տեղումների քանակների արժեքները և դրանց շեղումները 1961-1990թթ. նորմայից

	Միջին ջերմաստիճանը, °C	Միջին ջերմաստիճանի 1961-1990թթ. նորման, °C	Միջին ջերմաստիճանի շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, °C	Տեղումների քանակը, մմ	Տեղումների 1961-1990թթ. նորման, մմ	Տեղումների քանակի շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, մմ
Հունվար	2.7	-3.2	5.9	9.7	29	-19.3
Փետրվար	6.3	-1.0	7.3	14.8	38	-23.2
Մարտ	11.3	5.1	6.2	43.4	41	2.4
Ապրիլ	13.7	11.6	2.1	17.6	51	-33.4
Մայիս	18.1	16.3	1.8	78.2	60	18.2
Հունիս	23.0	20.6	2.4	33.6	29	4.6
Հուլիս	29.0	24.6	4.4	15.6	14	1.6
Օգոստոս	25.5	23.9	1.6	10.1	9	1.1
Սեպտեմբեր	22.8	19.8	3.0	6.4	9	-2.6
Հոկտեմբեր	16.0	12.8	3.2	32.4	32	0.4
Նոյեմբեր	7.9	6.6	1.3	25.9	30	-4.1
Դեկտեմբեր	4.2	0.5	3.7	42.0	26	16.0
Միջին տարեկան	15.1	11.5	3.6	329.7	368	-38.3

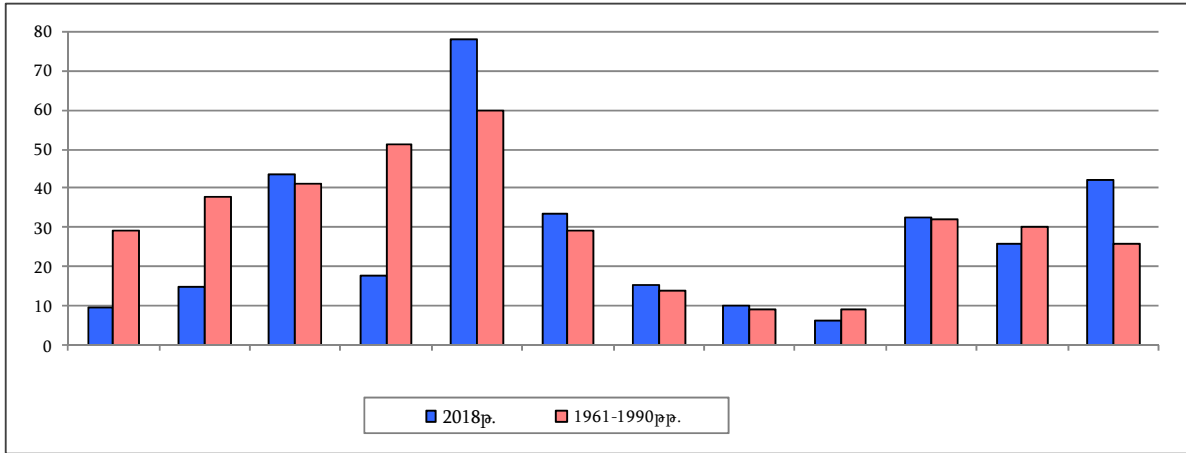
Օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը ք.Երևանում, 2018թ.

°C

Տեղումների միջին ամսական քանակը ք. Երևանում, 2018թ.

մմ

Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթները, 2018թ.

Երևույթի անվանումը	Բնութագիրը	Չափանիշը	Դեպքերի քանակը, միավոր
Ուժեղ քամի	արագություն	≥ 25 մ/վրկ	11
Ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤ 50 մ	29
Ուժեղ անձրև	քանակ	≥30 մմ/12 ժամ	9
Ուժեղ ձյուն	քանակ	≥20 սմ/12 ժամ	2
Խոշոր կարկուտ	տրամագիծ	≥20 սմ	1
Սաստիկ շոգ	ջերմային ալիք	հովտային շրջաններում՝ ≥+40°C	17
		նախալեռնային շրջաններում՝ ≥+35°C	
		լեռնային շրջաններում՝ ≥+32°C	
Ընդամենը			69

Սևանա լճից բացթողումներն ըստ տարիների և լճի մակարդակի տատանումներն ըստ ամիսների, 2014-2018թթ.

	Ջրի բացթողումները, մլն. խոր. մ	ջրի մակարդակի նիշը տարեկազմին, մ	Լճի մակարդակը և ամսական տատանումները												ջրի մակարդակի նիշը տարեկազմին, մ	ջրի մակարդակի տատանումները տարեկազմի համեմատ, մմ
			ամսական տատանումները նախորդ ամսվա համեմատ, մմ													
			հունվար	փետրվար	մարտ	ապրիլ	մայիս	հունիս	հուլիս	օգոստոս	սեպտեմբեր	հոկտեմբեր	նոյեմբեր	դեկտեմբեր		
2014	269.63	1 900.16	-	+4	+4	+11	+15	-	-5	-16	-6	-7	-2	-1	1 900.13	-3
2015	167.74	1 900.13	-1	+1	+4	+16	+19	+4	-10	-12	-8	-1	-2	-4	1 900.19	+6
2016	167.13	1 900.19	+3	+6	+5	+12	+22	+10	-5	-8	-8	-5	-2	-3	1 900.46	+27
2017	266.76	1 900.46	-1	+2	+5	+17	+19	-	-10	-13	-12	-5	-3	-3	1 900.42	-4
2018	200.62	1 900.42	-1	+4	+5	+12	+13	+8	-9	-10	-9	-8	-6	-2	1 900.39	-3

5.7.2. Հիդրոոդերևութաբանական պայմանները Հայաստանում 2019 թվականի հունվարին: Ըստ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մթնոլորտային երևույթների վրա ակտիվ ներգործության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի տրամադրած տեղեկատվության, 2019թ. հունվարին հանրապետությունում օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը եղել է նորմայից բարձր 2-4 աստիճանով, Արարատյան դաշտավայրում և ք.Երևանում՝ 3-5 աստիճանով:

Օդի միջին ամսական և տասնօրյակային ջերմաստիճաններն ու շեղումները 1961-1990թթ. համապատասխան նորմաներից ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2019թ. հունվար

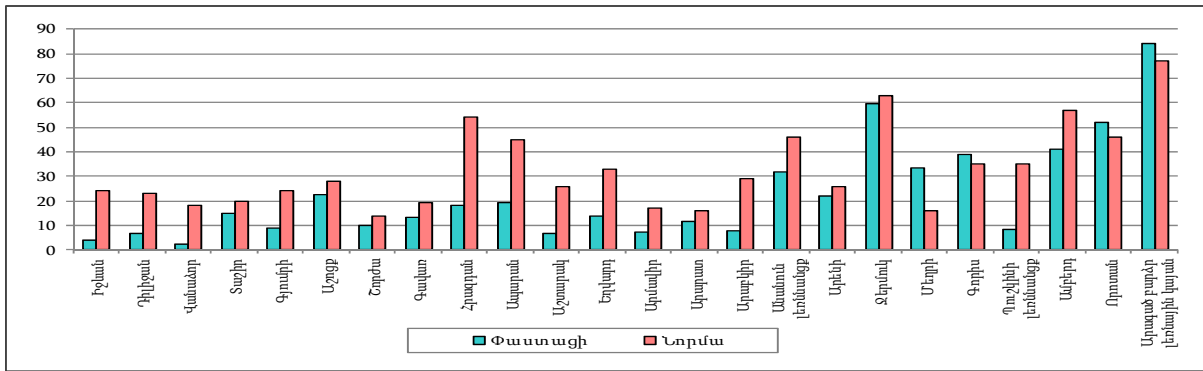
	Միջին ջերմաստիճանը և շեղումը նորմայից, °C									
	ամսական միջին				առաջին տասնօրյակ		երկրորդ տասնօրյակ		երրորդ տասնօրյակ	
	գրանցված	շեղում	առավելագույն	նվազագույն	գրանցված	շեղում	գրանցված	շեղում	գրանցված	շեղում
ք.Երևան	+0.3+1.4	+3.4+4.6	+5.4+6.5	-1.2-4.3	+0.8+2.0	+3.2+4.8	-0.1-1.3	+2.0+3.4	+0.8+2.4	+5.0+5.9
Արագածոտն (յեռներ)	-5.7-6.2	+1.6+2.6	-0.5-1.7	-8.8-10.5	-5.4-6.0	+0.4+3.0	-6.7-8.2	+0.4+0.8	-4.3-5.3	+3.1+4.8
Արագածոտն (նախալեռներ)	-2.8+0.3	+2.8+3.9	+0.6+5.5	-3.7-5.0	-2.6+0.4	+2.5+4.0	-1.0-4.2	+1.8+2.5	-1.5+1.4	+4.6+4.7
Արարատ	+0.6+1.1	+3.7+4.5	+5.8+7.3	-2.6-3.5	+1.1+1.5	+4.1+4.5	-0.8+0.2	+2.5+3.7	+1.2+1.5	+5.4+5.7
Արմավիր	+0.1	+4.6	+6.6	-4.1	+0.8	+3.7	-1.2	+2.9	+0.7	+5.3
Գեղարքունիք	-2.8-7.6	+1.0+4.8	-2.1+1.8	-5.6-13.8	-2.7-6.4	+0.5+4.0	-3.7-8.0	+0.4+3.8	-2.0-8.4	+1.7+7.2
Լոռի	-2.4+1.1	-1.2+2.8	+4.0+6.9	-3.2-8.3	-2.1+0.9	-2.3+2.4	-4.1+0.7	-1.2+1.8	-1.1+1.7	+0.8+5.0
Կոտայք	-1.0-4.9	+2.0+3.5	-0.3+3.5	-4.1-9.0	-0.6-4.5	+1.9+3.1	-2.8-6.8	+0.4+1.8	-3.3+0.4	+4.1+5.0
Շիրակ	-4.7-9.3	+1.0+3.5	-4.1+0.5	-7.5-13.6	-4.0-7.2	+1.3+3.8	-6.5-13.1	-0.7+2.2	-3.7-7.7	+2.8+6.1
Սյունիք (հովիտներ)	+3.3+5.8	+2.7+4.4	+10.6+12.7	-2.1+2.5	+3.1+5.9	+2.2+4.2	+2.9+4.8	+2.6+3.7	+4.0+6.8	+3.5+6.0
Սյունիք (նախալեռներ)	-1.7+2.6	+1.4+3.1	+3.8+7.5	-0.9-6.5	-2.5+2.6	-1.0+3.0	-2.6+2.0	+1.6+2.8	-1.0+3.3	+3.2+4.6
Վայոց ձոր (յեռներ)	-5.6	+0.4	+0.2	-9.4	-5.9	-0.8	-6.6	-0.2	-4.2	+2.4
Վայոց ձոր (նախալեռներ)	+1.4	+4.2	+8.4	-2.0	+1.7	-0.7	0	-2.7	+2.4	-0.9
Տավուշ	+1.5+4.0	+1.9+2.9	+8.6+9.2	-3.6+0.3	+0.9+3.5	+0.8+2.0	+0.7+4.6	+2.0+3.0	+2.8+3.8	+2.7+5.1

Օդի առավելագույն և նվազագույն ջերմաստիճաններն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2019թ. հունվար

	Առավելագույն ջերմաստիճանը			Նվազագույն ջերմաստիճանը		
	դիտակայանի տեղադրման վայրը	դիտման օրերը	°C	դիտակայանի տեղադրման վայրը	դիտման օրերը	°C
ք.Երևան	Զվարթնոց	16	+12	Զվարթնոց	21-23	-10
	Մերձավան	16, 27		Մերձավան	22-23	
Արագածոտն	Աշտարակ	27, 29	+10	Ապարան	21	-20
				Ծաղկահովիտ	19, 21	
Արարատ	Արտաշատ	27	+16	Արարատ	21, 23	-10
Արմավիր	Արմավիր	16, 29	+12	Արմավիր	13	-10
Գեղարքունիք	Շորժա	28	+7	Մասրիկ	22	-23
Լոռի	Վանաձոր	27	+13	Տաշիր	20	-20
Կոտայք	Եղվարդ	27-28	+8	Հրազդան	20-21	-18
Շիրակ	Գյումրի	05, 16, 29	+6	Աշոցք	12, 20	-29
	Արթիկ	29				
Սյունիք	Կապան, Մեղրի	27	+20	Սիսիան	21	-16
Վայոց ձոր	Արենի	27	+18	Զերմուկ	02	-16
Տավուշ	Իջևան	16	+16	Դիլիջան	21	-10
	Բագրատաշեն	27				

Տեղումների քանակներն ու նորմաներն ըստ դիտակայանների, 2019թ. հունվար

մմ

Չյան ծածկի միջին տասնօրյակային բարձրություններն ու 1961-1990թթ. նորմաներն ըստ դիտակայանների, 2019թ. հունվար

սմ

	Առաջին տասնօրյակ		Երկրորդ տասնօրյակ		Երրորդ տասնօրյակ	
	փաստացի	նորմա	փաստացի	նորմա	փաստացի	նորմա
Իջևան	-	2	0.1	2	-	3
Դիլիջան	2.6	4	0.45	4	-	6
Օձուն	0.1	3	0.2	3	-	5
Վանաձոր	1.3	6	0.1	7	-	9
Գյումրի	2.6	11	2.1	14	-	16
Աշոցք	49.5	26	54.6	29	51.7	36
Շորժա	2	3	3.1	4	2.0	6
Գավառ	9.3	7	4.6	9	6.0	10
Հրազդան	25.2	28	31.2	35	29.4	42
Ապարան	28.7	23	41.2	28	38.4	35
Եղվարդ	2	9	3.9	13	1.0	16
Արմավիր	-	3	0.7	4	-	5
Արարատ	-	3	0.1	4	-	4
Երևան	0.3	5	1.6	7	-	10
Անանուս լեռնանցք	43.3	26	39.9	31	38.0	35
Արենի	-	4	-	5	-	7
Ջերմուկ	56.5	37	52.1	46	46.2	55
Մեղրի	-	1	-	2	-	2
Գորիս	0.8	4	2.7	6	2.0	6
Պուշկինի լեռնանցք	4	5	6.5	6	4.0	7
Ամբերդ	61.6	40	63.9	49	53.7	58
Որոտանի լեռնանցք	56.3	52	56.1	61	61.1	65
Արագած բարձր լեռնային կայան	211.3	101	232.3	105	245.0	113

Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2019թ. հունվար

Մարզ/դիտակայան	Դիտման օրերը	Երևույթի անվանումը	Բնութագիրը	Չափանիշը	Փաստացի
Շիրակ/Ամասիա	01	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Երևան/Մերձավան	01	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Շիրակ/Արթիկ	04, 14	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Արմավիր/Արմավիր	14	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Արագածոտն/Թալին	14	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Շիրակ/Գյումրի	26	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50 մ	50 մ
Գեղարքունիք/Գավառ	04	ուժեղ քամի	արագություն	≥25 մ/վրկ	28 մ/վրկ

Գետերի ջրերի միջին ամսական ելքերը, 2019թ. հունվար

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետ	Դիտակետ	Ջրերի միջին ամսական ելքերը		
			փաստացի, մ ³ /վրկ	նորմա, մ ³ /վրկ	շեղումը նորմայի նկատմամբ, %
Հյուսիսային	Փամբակ	Վանաձոր	3.20	3.29	97.3
	Դեբեդ	Այրում	14.3	14.8	96.6
	Չորագետ	Գարգառից ներքև	6.95	7.32	94.9
	Աղստև	Իջևան	3.87	3.14	123.2
Ախուրյանի	Ախուրյան	Ախուրիկ	5.28	5.84	90.4
Հրազդանի	Քասախ	Վարդենիս	0.48	0.46	104.3
	Հրազդան	Հրազդան	2.17	2.83	76.7
Սևանի	Չկնազետ	Ծովագյուղ	0.43	0.20	215.0
	Մասրիկ	Ծովակ	3.13	2.54	123.2
	Մարտունի	Գեղհովիտ	0.72	0.74	97.3
	Արգիճի	Վերին Գետաշեն	3.17	2.29	138.4
	Գավառագետ	Նորատուս	2.75	2.97	92.6
	Ազատ	Գառնի	1.82	3.07	59.3
Արարատյան	Վեդի	Ուրցաձոր	1.05	0.75	140.0
	Արփա	Ջերմուկ	2.32	2.54	91.3
	Մեղրիգետ	Մեղրի	0.41	0.91	45.1
Հարավային	Ողջի	Կապան	2.42	1.41	171.6
	Որոտան	Գորհայք	1.96	1.99	98.5

Ջրամբարների լցվածությունը, 2019թ. հունվարի վերջի դրությամբ

	Ջրամբարի ընդհանուր ծավալը, մլն. մ ³	Փաստացի լցվածությունը	
		ընդամենը, մլն. մ ³	ընդհանուր ծավալի նկատմամբ, %
Ախուրյանի	525.0	144.0	27.4
Արփի լճի	105.0	39.6	37.7
Ազատի	70.0	25.0	35.7
Ապարանի	91.0	18.0	19.8

Սևանա լճի մի քանի ցուցանիշներ, 2019թ. հունվար

	Ափամերձ գոտու ջրի միջին ամսական ջերմաստիճանը, °C	Ջրի հայելու մակերեսն ամսվա վերջի դրությամբ, կմ ²	Ծավալն ամսվա վերջի դրությամբ, մլրդ. մ ³
Մեծ Սևան	2.7	939.17	23.97
Փոքր Սևան	2.2	338.10	14.04

Սևանա լճի մակարդակի նիշը

Ամսաթիվ	Մակարդակի նիշը, մ	Տարբերությունը	
		նախորդ ամսվա համեմատ, սմ	նախորդ տարվա նույն օրվա համեմատ, սմ
31.01.2019թ.	1 900.37	-2	-4
31.12.2018թ.	1 900.39	-2	-3
30.11.2018թ.	1 900.41	-6	-4

Արփա-Սևան ջրատարով Սևանա լիճ մուտք գործած ջրի ծավալը (ներառյալ ջրատարի հատվածքով ստորերկրյա ներհոսքը)

	Ընդամենը	մլն. մ ³
Հունվար		2.661
Տարեկան		2.661

Աթարբեկյան ՀԷԿ-ի ուղղաթեք ջրանցքով Սևանա լճից բաց թողնված ջրի ծավալը

	Ընդամենը	մլն. մ ³
Հունվար		-
Տարեկան		-